

Zagreb, 9. rujna 2026.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Sažetak prvoga dijela rezultata OECD-ova istraživanja PISA 2025 (prirodoslovna, čitalačka i matematička pismenost i računalno rješavanje problema)

U srijedu 9. rujna 2026. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja službeno je objavio prvi dio rezultata OECD-ova istraživanja PISA 2025 provedenoga 2025. godine u 91 zemlji diljem svijeta. U Republici Hrvatskoj istraživanje PISA 2025 provedeno je u proljeće 2025. godine u 268 srednjih i 5 osnovnih škola, a ukupno je sudjelovalo 6424 učenika iz svih obrazovnih programa koje pohađaju petnaestogodišnji učenici. Istraživanje PISA 2025 deveti je ciklus PISA istraživanja i sedmi po redu u kojem je sudjelovala Republika Hrvatska. Kao glavno ispitno područje ispitivala se prirodoslovna pismenost, dok su se čitalačka i matematička pismenost ispitivale kao sporedna područja. Osim u trima pismenostima, u ovome su se ciklusu istraživanja po prvi put ispitivala znanja i kompetencije učenika u dvama dodatnim područjima: u inovativnoj domeni „Učenje u digitalnome svijetu” (modul istraživanja *Learning in the Digital World*) te u engleskome kao stranom jeziku (modul istraživanja *Foreign Language Assessment*). Detaljniji rezultati i pokazatelji povezani s tim dvama dodatnim područjima bit će objavljeni naknadno, tijekom 2027. godine.

U nastavku su navedeni glavni rezultati istraživanja po ispitnim područjima. Detaljniji rezultati istraživanja dostupni su u nacionalnome izvješću „PISA 2025: prirodoslovna, čitalačka i matematička pismenost učenika” na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na adresi: <https://pisa.ncvvo.hr/>. Međunarodno izvješće i baza podataka iz istraživanja PISA 2025 dostupni su na službenoj OECD-ovoj mrežnoj stranici na adresi: <http://www.oecd.org/pisa/>.

Prirodoslovna pismenost

U području prirodoslovne pismenosti učenici iz Hrvatske ostvarili su prosječan rezultat od 476 bodova, što je 6 bodova manje od prosječnoga rezultata učenika iz zemalja OECD-a koji iznosi 482 boda. Razlika je statistički značajna. U ukupnome poretku od 91 zemlje sudionice Hrvatska se nalazi na 33. mjestu. U posljednjih deset godina (2015. – 2025.) u Hrvatskoj nije zabilježena statistički značajna promjena u prosječnome rezultatu učenika iz prirodoslovne pismenosti, dok je prosječan dugoročan trend u zemljama OECD-a negativan (–7 bodova).

Najbolji prosječan rezultat u prirodoslovnoj pismenosti ostvarili su učenici iz Kine s 597 bodova, a nakon njih slijede učenici iz Singapura s 560 bodova, Makaa s 541 bodom i Kineskoga Tajpeha s 540 bodova. Od europskih zemalja najbolji rezultat ostvarili su učenici iz Estonije s 527 bodova, potom učenici iz Ujedinjenoga Kraljevstva s 511 bodova i učenici iz Finske s 504 boda.

Osnovnu razinu prirodoslovne pismenosti (razinu 2) nije dostiglo oko 25 % hrvatskih učenika (svaki četvrti učenik) te u prosjeku oko 26 % učenika u zemljama OECD-a. Na najvišim razinama postignuća u prirodoslovnoj pismenosti (razine 5 i 6) nalazi se oko 5 % učenika iz Hrvatske te oko 7 % učenika iz zemalja OECD-a. U odnosu na prethodni ciklus istraživanja (PISA 2022) u Hrvatskoj je došlo do povećanja udjela učenika koji ne dostižu osnovnu razinu prirodoslovne pismenosti za oko 3 %.

U Hrvatskoj su djevojčice ostvarile značajno bolji rezultat u prirodoslovnoj pismenosti od dječaka (razlika iznosi 20 bodova). Učenici gimnazijskih programa ostvarili su najbolje prosječne rezultate u prirodoslovnoj pismenosti u odnosu na učenike svih ostalih programa. S obzirom na geografske regije uspostavljene za potrebe analize, najbolji prosječan rezultat u prirodoslovnoj pismenosti u Hrvatskoj

ostvarili su učenici koji pohađaju škole u Gradu Zagrebu (504 boda), a najlošiji učenici koji pohađaju škole u središnjoj i istočnoj Hrvatskoj (459 bodova).

Prirodoslovna pismenost procjenjivana je kroz tri dodatne podskale: *Znanstveno objašnjenje pojava, Osmišljavanje i vrednovanje nacrti znanstvenih istraživanja te kritičko tumačenje znanstvenih podataka i dokaza te Istraživanje, vrednovanje i uporaba znanstvenih podataka za donošenje odluka i djelovanje.* Hrvatski učenici ostvarili su statistički značajno lošiji rezultat od prosjeka zemalja OECD-a na svim trima podskalama prirodoslovne pismenosti.

Čitalačka pismenost

U čitalačkoj pismenosti hrvatski učenici ostvarili su prosječan rezultat od 453 boda, što je statistički značajno lošiji rezultat od prosjeka zemalja OECD-a koji iznosi 461 bod. Tim se rezultatom Hrvatska smjestila na 29. mjesto u ukupnome poretku od 91 zemlje sudionice.

U posljednjih deset godina (2015. – 2025.) u Hrvatskoj se u čitalačkoj pismenosti bilježi statistički značajan negativan trend (–33 boda). Prosječan dugoročan trend u zemljama OECD-a također je negativan (–28 bodova). Riječ je o značajnome padu u postignućima, osobito ako se uzme u obzir podatak da otprilike 20 bodova odgovara jednoj godini učenja. Štoviše, u odnosu na 2018. godinu, negativan trend u čitalačkoj pismenosti zabilježen je čak u 56 od 74 zemlje s usporedivim podacima, što je zabrinjavajući podatak s obzirom na to da je čitalačka pismenost temelj učenja u svim predmetnim područjima i jedan od najvažnijih alata za procjenu informacija, kritičko promišljanje i integriranje dokaza u današnjemu svijetu umjetne inteligencije. Prema tumačenju OECD-a, globalni pad postignuća u čitalačkoj pismenosti dijelom bi se mogao objasniti sve lošijom koncentracijom i pažnjom učenika – analize pokazuju da je većina učenika tekstove čitala brzo i površno i teže se snalazila u zahtjevnijim zadacima s duljim tekstovima. Iako nema dokaza, pad sposobnosti čitanja i motivacije za čitanje mogao bi biti povezan s većom uporabom digitalnih uređaja i trendom brzoga pregledavanja sadržaja i procesiranja informacija na društvenim mrežama. Osim toga, pad postignuća u čitalačkoj pismenosti dijelom se može objasniti i posljedicama zatvaranja škola i otežanoga učenja i poučavanja tijekom COVID pandemije, ali i činjenicom da su učenici, prema vlastitim procjenama, uložili manji trud u pisanje PISA ispita u usporedbi s prethodnim dvama ciklusima istraživanja. Također, u ovome ciklusu istraživanja zabilježen je i značajno manji udio učenika koji izražavaju znatiželju za različite stvari te značajno veći udio učenika koji smatraju da je škola gubitak vremena.

Najbolji rezultat u čitalačkoj pismenosti ostvarili su učenici iz Singapura s 535 bodova, učenici iz Kine s 527 bodova i učenici iz Kineskoga Tajpeha s 508 bodova. Od europskih zemalja najbolji rezultat ostvarili su učenici iz Irske (500 bodova), Estonije (499 bodova), Ujedinjenoga Kraljevstva (494 boda) i Poljske (482 boda).

Osnovnu razinu čitalačke pismenosti (razinu 2) nije dostiglo oko 32 % hrvatskih učenika, što je otprilike za 1 % manje od prosjeka zemalja OECD-a. Najviše razine postignuća u čitalačkoj pismenosti (razine 5 i 6) dostiglo je oko 3 % učenika u Hrvatskoj, dok je u zemljama OECD-a takvih učenika oko 6 %. Od 2015. do 2025. godine došlo je do statistički značajnoga povećanja udjela hrvatskih učenika koji ne dostižu osnovnu razinu u čitalačkoj pismenosti za 12 %. Udio dječaka u Hrvatskoj koji ne dostižu osnovnu razinu čitalačke pismenosti iznosi čak 42 %, dok je udio djevojčica upola manji (21 %).

U Hrvatskoj su djevojčice postigle značajno bolji rezultat u čitalačkoj pismenosti od dječaka – razlika iznosi 47 bodova, što je povećanje razlike za 13 bodova u odnosu na prethodni ciklus istraživanja (PISA 2022). Najbolji prosječan rezultat iz čitalačke pismenosti (528 bodova) ostvarili su učenici gimnazijskih programa, a najlošiji rezultat (305 bodova) učenici jednogodišnjih i dvogodišnjih strukovnih programa. Prema geografskim regijama uspostavljenima za potrebe analize, najbolji prosječan rezultat iz čitalačke

pismenosti (482 boda) ostvarili su učenici koji pohađaju škole u Gradu Zagrebu, a najlošiji rezultat (435 bodova) učenici iz središnje Hrvatske.

Matematička pismenost

U području matematičke pismenosti učenici iz Hrvatske ostvarili su prosječan rezultat od 455 bodova, što je statistički značajno lošiji rezultat od prosječnoga rezultata učenika iz zemalja OECD-a koji iznosi 463 boda. Tim se rezultatom Hrvatska smjestila na 36. mjesto u ukupnome poretku od 91 zemlje sudionice. U posljednjih deset godina (2015. – 2025.) u Hrvatskoj nisu zabilježene statistički značajne promjene u prosječnome trendu, dok se na razini zemalja OECD-a bilježi negativan trend (–22 boda).

Najbolji prosječan rezultat u matematičkoj pismenosti ostvarili su učenici iz Kine (612 bodova), a slijede ih učenici iz Singapura (563 boda) i Makaa (549 bodova). Među europskim zemljama najbolji rezultat ostvarili su učenici iz Estonije (508 bodova), Švicarske (499 bodova) i Ujedinjenoga Kraljevstva (488 bodova).

Osnovnu razinu matematičke pismenosti (razina 2) nije dostiglo oko 36 % hrvatskih učenika (i 35 % učenika u prosjeku zemalja OECD-a), što je povećanje za oko 3 % u odnosu na prethodni ciklus istraživanja (PISA 2022), odnosno za 4 % u odnosu na 2015. godinu (PISA 2015). Visoke razine matematičke pismenosti (razine 5 i 6) dostiže oko 5 % hrvatskih učenika, dok se u zemljama OECD-a na najvišim razinama nalazi oko 8 % učenika.

U Republici Hrvatskoj nije zabilježena statistički značajna razlika u postignuću iz matematičke pismenosti između djevojčica i dječaka. Najbolji prosječan rezultat iz matematičke pismenosti (526 bodova) ostvarili su učenici gimnazijskih programa, a najlošiji rezultat (324 boda) učenici jednogodišnjih i dvogodišnjih strukovnih programa. Prema geografskim regijama uspostavljenima za potrebe analize, najbolji prosječan rezultat u matematičkoj pismenosti ostvarili su učenici koji pohađaju škole u Gradu Zagrebu (485 bodova), a najlošiji učenici koji pohađaju škole u središnjoj Hrvatskoj (436 bodova).

Računalno rješavanje problema

Na ukupnoj skali računalnoga rješavanja problema učenici iz Hrvatske ostvarili su rezultat od 464 boda, što je statistički značajno lošiji rezultat u odnosu na prosječan rezultat učenika iz zemalja OECD-a koji iznosi 500 bodova. Tim rezultatom Hrvatska se smjestila na 44. mjesto u ukupnome poretku 91 zemlje sudionice.

Najbolji prosječan rezultat u računalnome rješavanju problema ostvarili su učenici iz Makaa (572 boda), učenici iz Singapura (563 boda), Kine (560 bodova) i Japana (557 bodova). Među europskim zemljama najbolji rezultat ostvarili su učenici iz Estonije (541 bod), Ujedinjenoga Kraljevstva (523 boda) i učenici iz Švicarske (520 bodova). Najlošiji prosječan rezultat na međunarodnoj razini ostvarili su učenici iz Kenije (278 bodova).

Osnovnu razinu računalnoga rješavanja problema nije dostiglo oko 34 % hrvatskih učenika (prosjeak zemalja OECD-a iznosi 23 % učenika). Najviše razine računalnoga rješavanja problema (razine 5 i 6) dostiglo je u prosjeku 16 % hrvatskih učenika, odnosno 26 % učenika u zemljama OECD-a.

Između djevojčica i dječaka u Hrvatskoj nije zabilježena statistički značajna razlika u računalnome rješavanju problema. Najbolji prosječan rezultat iz računalnoga rješavanja problema (526 bodova) ostvarili su učenici gimnazijskih programa, a najlošiji rezultat (366 bodova) učenici jednogodišnjih i dvogodišnjih strukovnih programa. Prema geografskim regijama uspostavljenima za potrebe analize, najbolji prosječan rezultat od 490 bodova ostvarili su učenici koji pohađaju škole u Gradu Zagrebu, a najlošiji rezultat od 442 boda učenici iz južne Hrvatske.

Računalno rješavanje problema vrednovano je i na dvjema podskalama: *Modeliranje* i *Programiranje*. U odnosu na prosjek zemalja OECD-a, hrvatski su učenici ostvarili statistički značajno lošiji rezultat na objema podskalama, pri čemu na podskali *Modeliranje* postižu nešto bolji rezultat (468 bodova) u odnosu na podskalu *Programiranje* (453 boda).

Ekološka pismenost i ekološko djelovanje učenika

Postignuća učenika u području znanosti o okolišu

Ekološka pismenost učenika, odnosno njihova znanja i kompetencije u području znanosti o okolišu vrednovala su se u okviru ispitivanja prirodoslovne pismenosti. U području znanosti o okolišu učenici iz Hrvatske ostvarili su prosječan rezultat od 474 boda, što je statistički značajno lošiji rezultat od prosjeka zemalja OECD-a (480 bodova). Tim se rezultatom Hrvatska smjestila na 32. mjesto od 85 zemalja s dostupnim podacima.

Najbolji prosječan rezultat u području znanosti o okolišu ostvarili su učenici iz Kine (594 boda) i Singapura (561 bod). Među europskim zemljama najbolji prosječan rezultat ostvarili su učenici iz Estonije (520 bodova) i Ujedinjenoga Kraljevstva (513 bodova).

Osnovnu razinu ekološke pismenosti (razinu 2) nije dostiglo 26,4 % hrvatskih učenika, što je na razini prosjeka zemalja OECD-a. Najviše razine ekološke pismenosti (razine 5 i 6) u Hrvatskoj dostiže 4,7 % učenika, što je manje od prosjeka zemalja OECD-a (7 %).

U Hrvatskoj su djevojčice ostvarile značajno bolji rezultat od dječaka u području znanosti o okolišu (+23 boda), što je veća razlika u odnosu na prosjek zemalja OECD-a (+5 bodova u korist djevojčica). Najbolji prosječan rezultat u području znanosti o okolišu ostvarili su učenici gimnazijskih programa (550 bodova), a najlošiji rezultat (344 boda) učenici jednogodišnjih i dvogodišnjih strukovnih programa. Prema geografskim regijama, najbolji prosječan rezultat u području znanosti o okolišu ostvarili su učenici iz Grada Zagreba (501 bod), a najlošiji učenici koji pohađaju škole u središnjoj i istočnoj Hrvatskoj (457 bodova).

U odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a učenici u Hrvatskoj iskazuju pozitivnije stavove prema okolišu, veće uvjerenje da mogu utjecati na pozitivne promjene u okolišu, veću ekološku osviještenost te veću percipiranu kolektivnu učinkovitost u zaštiti okoliša.

Uvjerenje učenika da mogu utjecati na promjene u okolišu

Hrvatska se nalazi u skupini zemalja u kojima učenici smatraju da mogu pridonijeti promjenama u okolišu u nešto većoj mjeri u odnosu na prosjek OECD-a (vrijednost indeksa za Hrvatsku iznosi 0,16, a prosjek OECD-a 0,00).

Učenici u Hrvatskoj iskazuju veće uvjerenje da mogu utjecati na promjene u okolišu u svim aspektima u odnosu na prosjek zemalja OECD-a. Oko, 85 % učenika smatra da mogu pozitivno utjecati na okoliš (prosječno OECD-a: 81 %), 85 % učenika smatra da se ekološki problemi mogu riješiti zajedničkim naporima svih ljudi (prosječno OECD-a: 82 %), 81 % učenika navodi da im je stalo do zaštite globalnoga okoliša (prosječno OECD-a: 75 %), a 76 % učenika smatra da znaju kako surađivati s drugima da bi pozitivno utjecali na okoliš (prosječno OECD-a: 68 %).

Ekološka osviještenost

Prema indeksu ekološke osviještenosti, učenici iz Hrvatske (vrijednost indeksa: -0,05) nalaze se malo iznad prosjeka OECD-a (vrijednost indeksa: -0,14). Razina ekološke osviještenosti učenika razlikuje se ovisno o temi. Od svih ponuđenih tema učenici u Hrvatskoj najviše su upoznati s temom posljedica onečišćenja plastikom: oko 40 % učenika procjenjuje da tu temu dobro poznaje i može je objasniti u usporedbi s oko 33 % učenika u zemljama OECD-a. Slijedi tema izumiranja biljaka i životinja koju dobro

poznaje 35 % učenika u Hrvatskoj i 30 % učenika prosječno u zemljama OECD-a. Učenici u Hrvatskoj najmanje su upoznati s temom nuklearnoga otpada (oko 14 %; prosjek OECD-a: 12 %).

Kolektivna učinkovitost u zaštiti okoliša

Učenici iz Hrvatske iskazuju nešto veću percipiranu kolektivnu učinkovitost u zaštiti okoliša u odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a. Prema vrijednosti indeksa kolektivne učinkovitosti u zaštiti okoliša, učenici iz Hrvatske (vrijednost indeksa: 0,18) nalaze se iznad prosjeka OECD-a (vrijednost indeksa: 0,00).

Oko 76 % učenika u Hrvatskoj smatra da njihova škola i lokalna zajednica mogu pridonijeti pozitivnomu utjecaju na globalne ekološke probleme (prosjeak OECD-a: 69 %), oko 79 % učenika smatra da u suradnji s lokalnom zajednicom mogu znatno pridonijeti pozitivnomu utjecaju na okoliš (prosjeak OECD-a: 73 %), 68 % učenika smatra da u suradnji s lokalnom zajednicom mogu smanjiti uporabu fosilnih goriva (prosjeak OECD-a: 63 %), a 77 % učenika smatra da u suradnji sa svojom školom mogu smanjiti potrošnju energije u školi (prosjeak OECD-a: 68 %).

Posvećenost zaštiti okoliša

Učenici u Hrvatskoj u nešto su većoj mjeri sudjelovali u aktivnostima za zaštitu okoliša u razdoblju od godinu dana u odnosu na prosjeak zemalja OECD-a. Prosječan indeks sudjelovanja hrvatskih učenika u aktivnostima za zaštitu okoliša u školi iznosi 0,15, dok vrijednost indeksa za zemlje OECD-a iznosi 0,00.

U Hrvatskoj je 60 % učenika navelo da su najmanje jedanput u godini prije istraživanja kupili proizvode na temelju njihove održivosti (prosjeak OECD-a: 54 %), 58 % učenika navelo je da su najmanje jedanput razgovarali s prijateljima i obitelji o tome kako pozitivno utjecati na okoliš (prosjeak OECD-a: 56 %), 47 % učenika navelo je da su najmanje jedanput prestali konzumirati određene namirnice kako bi se smanjile posljedice za okoliš (prosjeak OECD-a: 40 %), 41 % učenika navelo je da su najmanje jedanput iskazali zabrinutost zbog nekoga ekološkog problema na društvenim mrežama (prosjeak OECD-a: 23 %), a 25 % učenika navelo je da su u prethodnih godinu dana najmanje jedanput sudjelovali u mirovnome prosvjedu ili skupu u vezi s nekim ekološkim problemom (prosjeak OECD-a: 22 %). Oko polovine učenika (56 %) u Hrvatskoj želi se baviti zanimanjem koje je povezano sa zaštitom okoliša, što je nešto manje u odnosu na prosjeak zemalja OECD-a (62 %).

Značajan udio učenika nije sudjelovao ni u jednoj aktivnosti za zaštitu okoliša u godini koja je prethodila ispitivanju. U Hrvatskoj je takvih učenika oko 25 %, nešto manje u odnosu na prosjeak zemalja OECD-a (28 %).

Prilike za učenje o okolišu i ekološki angažman u školskome okruženju

Učenici iz Hrvatske izvješćuju o više prilika za sudjelovanje u aktivnostima za zaštitu okoliša na nastavi u školi (vrijednost indeksa: 0,17) u odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a (vrijednost indeksa: 0,01). S obzirom na vrstu nastavne aktivnosti, 48 % učenika u Hrvatskoj navodi da na nastavi razgovaraju o rješenjima ekoloških problema (prosjeak OECD-a: 44 %), 47 % učenika navodi da im nastavnici pružaju priliku da istraže ekološke probleme (prosjeak OECD-a: 50 %), 43 % učenika navodi da se njihovo znanje o ekološkim temama ocjenjuje (prosjeak OECD-a: 46 %), a 35 % učenika navodi da odlaze na terensku nastavu kako bi proučavali probleme u okolišu (prosjeak OECD-a: 31 %).

Stavovi i angažman učenika pri učenju

Znatiželja, ustrajnost i trud pri učenju

U prosjeku oko 56 % učenika u Hrvatskoj voli učiti nove stvari, u usporedbi s nešto većim udjelom takvih učenika u zemljama OECD-a (69 %). Također, nešto manji postotak hrvatskih učenika (39 %) smatra

da učenje novih stvari nije dosadno, u odnosu na oko 57 % učenika u zemljama OECD-a. S tvrdnjom da žele znati kako stvari funkcioniraju slaže se oko 71 % hrvatskih učenika te oko 74 % učenika zemalja OECD-a. Oko 68 % hrvatskih učenika te oko 73,5 % učenika u zemljama OECD-a slaže se s tvrdnjom da ih zanima mnogo stvari. Između 2022. i 2025. godine u Hrvatskoj je, kao i u većini zemalja sudionica, zabilježen pad različitih pokazatelja znatiželje učenika.

Oko 60 % učenika u Hrvatskoj, ali i u zemljama OECD-a, navodi da završavaju ono što započnu, dok oko 50 % učenika ustraje u dovršavanju zadataka, čak i kada im oni postanu dosadni. Otprilike 60 % učenika u zemljama OECD-a navodi da ulažu dodatan trud kada zadatak postane izazovan, dok u Hrvatskoj isto navodi 55,2 % učenika. Rezultati pokazuju da su na globalnoj razini stavovi povezani s ustrajnosti oslabjeli u odnosu na prethodni ciklus istraživanja. U Hrvatskoj se udio učenika koji ne odustaju od predugih domaćih zadaća smanjio za 7,3 postotna boda u odnosu na 2022. godinu. Također, udio učenika u Hrvatskoj koji navode da lako ne odustaju smanjio se za čak 11,9 postotnih bodova.

Epistemička uvjerenja (uvjerenja o prirodi znanosti)

U Hrvatskoj, ali i u zemljama OECD-a, više od 80 % učenika slaže se s tvrdnjama da je provođenje pokusa važno za razumijevanje svijeta, da se dobri odgovori temelje na dokazima iz mnogo različitih pokusa, da informacije treba provjeravati u više pouzdanih izvora te da nova otkrića mogu promijeniti uvjerenja znanstvenika. Također, učenici uglavnom prepoznaju i ograničenja znanja u znanosti, odnosno razumiju da na neka pitanja ne mogu odgovoriti čak ni znanstvenici.

Uz opća uvjerenja o prirodi znanosti, u istraživanju PISA 2025 analizirao se i stav učenika prema odnosu između znanstvenih dokaza i oslanjanja na „zdrav razum“. U prosjeku zemalja OECD-a 42,8 % učenika slaže se s tvrdnjom da bismo se trebali više oslanjati na zdrav razum, a manje na znanstvena istraživanja, dok je u Hrvatskoj taj udio značajno viši i iznosi čak 60,1 %.

Kognitivna prilagodljivost

Kognitivna prilagodljivost odnosi se na spremnost učenika da ostanu angažirani pri učenju i prilagode svoj pristup kada uobičajene strategije više nisu dovoljne. Rezultati pokazuju da je kognitivna prilagodljivost umjereno razvijena među učenicima u Hrvatskoj (vrijednost indeksa 0,07) te je nešto viša u odnosu na prosjek OECD-a (vrijednost indeksa 0,01). Otprilike polovina hrvatskih učenika procjenjuje se sposobnima nositi se s neuobičajenim situacijama (oko 53 %) i prilagoditi se različitim okolnostima pod pritiskom (oko 55 %).

Razvojni način razmišljanja (growth mindset)

Oko 28 % učenika u Hrvatskoj (oko 31 % u zemljama OECD-a) smatra da je inteligencija predodređena i da se ne može mnogo mijenjati. Ipak, većina učenika u Hrvatskoj (oko 72 %) ne slaže se s tom tvrdnjom, odnosno iskazuje razvojni način razmišljanja, kao i 69 % učenika u zemljama OECD-a. Pritom veći udio djevojčica u Hrvatskoj iskazuje razvojni način razmišljanja u odnosu na dječake.

Samoregulirano učenje

Manje od polovine učenika u Hrvatskoj navodi da su sposobni planirati vlastito učenje, pratiti svoj napredak, prepoznati nedostatke u razumijevanju te prema potrebi prilagoditi strategije učenja. Oko 44 % učenika navodi da često ili vrlo često planiraju svoj pristup učenju, oko 46 % učenika sažima najvažnije dijelove bez gledanja u svoje bilješke kako bi provjerili vlastito razumijevanje, oko 57 % učenika redovito si postavlja pitanja kako bi provjerili jesu li gradivo u potpunosti razumjeli, a oko 45 % učenika mijenja pristup učenju kada uoče da trenutačni način nije učinkovit. Pritom djevojčice te učenici

povoljnijega socioekonomskog statusa iskazuju razvijenije strategije postavljanja ciljeva pri učenju od dječaka i učenika lošijega socioekonomskog statusa.

Uporaba digitalnih resursa i učenje

Spremnost škola za unapređenje učenja i poučavanja kroz uporabu digitalnih resursa

Usporedba podataka za Hrvatsku između 2018. i 2025. godine pokazuje porast broja digitalnih uređaja za nastavu (+14,6 %), poboljšanje brzine interneta u školama (+17,8 %), porast računalne snage dostupnih računala (+24,1 %) i dostupnosti potrebnoga softvera (+16,7 %) te vremena koje je nastavnicima potrebno za pripremu nastave s integriranim digitalnim uređajima (+8,7 %). U odnosu na 2018. godinu porast je ostvaren i u segmentima dostupnosti učinkovite digitalne platforme za podršku *online* učenju (+24,6 %), tehničkih i pedagoških vještina nastavnika za integraciju digitalnih uređaja u nastavu (+23,4 %) te dostupnosti stručnih izvora za digitalnu nastavu (+13,4 %). U svim navedenim segmentima Hrvatska je iznad prosjeka OECD-a, osim u području dostupnosti dovoljnoga broja digitalnih uređaja, gdje je prosjek OECD-a nešto viši (+15 %). Međutim, u odnosu na 2022. godinu navedeni aspekti za Hrvatsku u manjmu su padu potvrđujući negativni trend zemalja OECD-a.

Povećanje indeksa spremnosti škole za digitalno učenje za jednu jedinicu u Hrvatskoj povezano je s boljim rezultatom učenika u prirodoslovnoj pismenosti (+10 bodova), što je jedna od najvećih razlika na međunarodnoj razini.

Vrijeme uporabe digitalnih uređaja

Učenici u Hrvatskoj na digitalnim uređajima u prosjeku provedu 44 sata tjedno, što je više u odnosu na prosjek OECD-a (40,9 sati). Oko 12 % hrvatskih učenika na digitalnim uređajima tjedno provodi više od 80 sati. Digitalne uređaje hrvatski učenici najviše upotrebljavaju u slobodno vrijeme – u prosjeku 3,5 sati tijekom vikenda i 2,5 sati prije i nakon škole. U manjoj ih mjeri upotrebljavaju za učenje: u prosjeku 1,8 sati dnevno za učenje tijekom vikenda, odnosno 1,6 sati za učenje prije i nakon škole. Vrijeme koje učenici provode na digitalnim uređajima u školi i izvan nje u blagome je padu u odnosu na 2022. godinu.

U Hrvatskoj najbolje rezultate u prirodoslovnoj pismenosti postižu učenici koji digitalne uređaje u školi upotrebljavaju najviše jedan sat dnevno. To vrijedi i za njihovu uporabu u nastavne svrhe i tijekom slobodnoga vremena. S povećanjem vremena provedenoga uz digitalne uređaje postignuća učenika postupno se smanjuju, pa se dulja uporaba povezuje s lošijim rezultatima.

Ometanje pažnje učenika zbog uporabe digitalnih uređaja

Ometanje pažnje povezano je s učestalosti uporabe digitalnih uređaja. Oko 20 % hrvatskih učenika (prosjeck OECD zemalja: 28 %) navodi da ih uporaba digitalnih uređaja ometa na većini ili na svakome satu prirodoslovnih predmeta. Nakon uzimanja u obzir socioekonomskoga profila učenika i škola ti učenici u prosjeku ostvaruju 22 boda manje u prirodoslovnoj pismenosti od učenika koji ne prijavljuju takvu vrstu ometanja. Ometanje pažnje zbog uporabe digitalnih uređaja značajno je povezano i s nižim osjećajem pripadnosti školi, manjom ustrajnošću u učenju i znatijeljom učenika te manjom spremnošću za traženje pomoći i postavljanje ciljeva pri samoregularnome učenju.

Školske politike o uporabi digitalnih uređaja

Prema navodima hrvatskih ravnatelja, pisana pravila o općoj uporabi digitalnih uređaja 2025. godine postojala su u školama koje je pohađalo 39 % učenika u usporedbi s 87 % učenika u prosjeku zemalja OECD-a. Oko 26 % hrvatskih učenika pohađalo je škole u kojima uporaba mobitela nije bila dopuštena (prosjeck OECD-a: 50 %). S druge strane, svi hrvatski učenici (100 %) pohađali su škole u kojima

nastavnici određuju kada se digitalni uređaji smiju upotrebljavati tijekom nastave (prosjeak zemalja OECD-a: 95 %).

Od promatranih školskih politika o uporabi digitalnih uređaja, prema navodima hrvatskih učenika i ravnatelja, samo je politika donošenja posebnih školskih pravila o uporabi društvenih mreža (npr. Facebook i dr.) negativno povezana s vjerojatnosti da će učenici prijaviti ometanje pažnje na nastavi: učenici koji pohađaju škole s posebnim pravilima o uporabi društvenih mreža imaju statistički značajno manju vjerojatnost da će im digitalni uređaji ometati pažnju na svakome ili gotovo svakome satu prirodoslovnih predmeta. Povezanost s politikom zabrane uporabe mobilnih telefona nije se pokazala statistički značajnom.

Uporaba umjetne inteligencije

Hrvatski se učenici u nešto većoj mjeri koriste umjetnom inteligencijom pri učenju u odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a. Prosječna vrijednost indeksa uporabe umjetne inteligencije za učenje u Hrvatskoj iznosi 0,10 (prosjeak OECD-a: 0,00), što upućuje na relativno veću zastupljenost uporabe UI alata za učenje među hrvatskim učenicima. UI alate za učenje značajno više upotrebljavaju djevojčice, učenici povoljnijega socioekonomskog statusa, učenici migrantskoga podrijetla, učenici gimnazijskih programa, učenici koji pohađaju škole boljega socioekonomskog profila, učenici u velikim gradovima te učenici u privatnim školama.

Prema dostupnim podacima, među hrvatskim učenicima koji upotrebljavaju UI razgovorne alate, najbolje rezultate postižu oni koji to čine jednom do dva puta tjedno te za potrebe učenja, što upućuje na zaključak da digitalni alati mogu pridonijeti učenju kada se upotrebljavaju umjereno i svrhovito. Međutim, ako se UI alati upotrebljavaju samo za sažimanje teksta, lošije je postignuće u prirodoslovnoj pismenosti. Učenici koji UI alate za učenje *ne* upotrebljavaju nikad ili gotovo nikad, postižu veći broj bodova u ispitu prirodoslovne pismenosti od učenika koji ih upotrebljavaju za sažimanje tekstova, kao uvod u novu temu i za izradu pisanih zadataka. Osjetno lošije postignuće bilježi se kod učenika koji UI alate upotrebljavaju svakodnevno za sažimanje tekstova, kao uvod u novu temu i za izradu pisanih zadataka. No, kada se UI alati upotrebljavaju kao pomoć pri učenju, rezultat u prirodoslovnoj pismenosti raste s učestalosti njihove uporabe.

Dodatna poduka izvan redovne nastave

Hrvatski učenici češće pohađaju dodatnu poduku iz prirodoslovnih predmeta u odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a. Gotovo polovina hrvatskih učenika (45 %) navodi da pohađa dodatnu individualnu poduku (instrukcije) iz prirodoslovnih predmeta, što je više u odnosu na prosjeak zemalja OECD-a (27 %). Štoviše, svi oblici dodatne poduke iz prirodoslovnih predmeta učestaliji su u Hrvatskoj nego u prosjeku zemalja OECD-a, pri čemu najviše učenika pohađa dodatnu poduku putem interneta (51 %). Dodatnu poduku u Hrvatskoj ponajprije pohađaju učenici lošijega postignuća. Uz kontrolu socioekonomskoga profila učenika i škola, učenici koji navode da pohađaju dodatnu poduku, bez obzira na oblik poduke, ostvaruju 25 bodova manje u prirodoslovnoj pismenosti, dok učenici koji pohađaju individualnu poduku (instrukcije) ostvaruju 36 bodova lošiji rezultat.

Osjećaj pripadnosti školi

Učenici u Hrvatskoj osjećaju veću pripadnost školi nego njihovi vršnjaci u zemljama OECD-a. Većina učenika u Hrvatskoj navodi visoku razinu osjećaja pripadnosti školi – u prosjeku oko 88 % učenika u Hrvatskoj (prosjeak OECD-a: 76 %) navodi da se osjeća kao da pripada svojoj školi, 86 % učenika (prosjeak OECD-a: 83 %) smatra da ih drugi učenici vole, a 90 % učenika (prosjeak OECD-a: 80 %) navodi da lako sklapaju prijateljstva. Istodobno, velika većina učenika negira osjećaj isključenosti, nelagode ili

usamljenosti u školskome okruženju, pri čemu se više od 90 % učenika u Hrvatskoj ne osjeća usamljeno u školi.

U Hrvatskoj je zabilježeno statistički značajno povećanje osjećaja pripadnosti školi u odnosu na tri prethodna ciklusa istraživanja i među najvećima je u odnosu na ostale zemlje sudionice. Učenici koji osjećaju pripadnost svojoj školi postižu u prosjeku 14 bodova bolji rezultat u prirodoslovnoj pismenosti. Oni koji se u školi ne osjećaju usamljeno ostvaruju 22 boda više, oni koji se ne osjećaju nelagodno 24 boda više, dok učenici koji se u školi ne osjećaju kao stranci postižu čak 30 bodova više u prirodoslovnoj pismenosti.

Percepcija vrijednosti škole

Iako većina učenika u Hrvatskoj (66 %) smatra da im je škola pružila znanja korisna za budući posao, dio učenika izražava manje pozitivne stavove: oko 44 % učenika smatra da ih škola nije dobro pripremila za život u odrasloj dobi, dok ih 27 % smatra da je škola gubitak vremena. S tvrdnjom da je škola gubitak vremena statistički se značajno češće ne slažu djevojčice, učenici boljšeg socioekonomskog statusa, učenici nemigratskoga podrijetla, učenici u općeobrazovnim programima te učenici iz škola povoljnijega socioekonomskog profila. Učenici koji percipiraju školu kao korisnu u većoj mjeri pokazuju ustrajnost u učenju, imaju izraženiji razvojni način razmišljanja te razvijenije oblike samoreguliranoga učenja uključujući traženje pomoći i postavljanje ciljeva pri učenju. Ti učenici u konačnici ostvaruju bolje rezultate u prirodoslovnoj pismenosti.

Školsko ozračje i podrška nastavnika i roditelja

Disciplinsko ozračje

U odnosu na 2015. godinu poboljšalo se disciplinsko ozračje u hrvatskim školama. Najveći napredak vidljiv je u postotku učenika koji navode da nastavnik nikada ili gotovo nikada ne mora dugo čekati da se učenici umire. U odnosu na ciklus PISA 2015 taj je postotak u Hrvatskoj porastao za 23 %. Slično tomu, postotak učenika u Hrvatskoj koji navode da gotovo nikada ne dolazi do toga da ne mogu učinkovito raditi tijekom nastave porastao je za 22 %. Porastao je i udio učenika koji ne odgađaju početak rada nakon početka nastavnoga sata, dok je udio učenika koji navode da su galama i metež tijekom nastave rijetko prisutni 2025. godine bio veći za 14 %.

Vršnjačko i elektroničko nasilje

Hrvatski petnaestogodišnjaci u manjoj su mjeri izloženi vršnjačkomu nasilju u odnosu na svoje vršnjake u zemljama OECD-a. U Hrvatskoj oko 16 % učenika (prosjeak zemalja OECD-a: 20 %) navodi da su bili žrtve barem jednoga oblika vršnjačkoga nasilja najmanje nekoliko puta mjesečno. Osim toga, 9 % učenika navodi da ih drugi učenici ismijavaju (prosjeak OECD-a: 14 %), 5 % učenika bilo je izloženo prijetnjama (prosjeak OECD-a: 4 %), dok je 4 % učenika bilo izloženo udaranju i guranju (prosjeak OECD-a: 5 %). Nadalje, 8 % učenika navodi da su drugi učenici širili ružne glasine o njima (prosjeak OECD-a: 9 %), a 2 % učenika tvrdi kako su o njima na internetu objavljene uznemirujuće informacije bez njihove suglasnosti (prosjeak OECD-a: 3 %). Uspoređujući rezultate s 2022. godinom (PISA 2022), učestalost vršnjačkoga nasilja povećala se u većini zemalja sudionica uključujući i Hrvatsku.

Hrvatski su učenici u odnosu na svoje vršnjake u većini zemalja sudionica u manjoj mjeri izloženi i elektroničkomu nasilju. Oko 2 % učenika u Hrvatskoj navelo je da su o njima na internetu objavljene uznemirujuće informacije bez njihove suglasnosti, dok prosjeak OECD-a iznosi 3 %. U Hrvatskoj su učenici koji su doživjeli elektroničko nasilje ostvarili čak 60 bodova lošiji rezultat u prirodoslovnoj pismenosti, nakon što se u obzir uzmu socioekonomski profil učenika i škola.

Izostanci iz škole

Hrvatski učenici u odnosu na 2018. godinu manje neopravdano izostaju s nastave. Između 2018. i 2025. godine udio učenika u Hrvatskoj koji su izvijestili da su neopravdano izostali barem cijeli jedan školski dan smanjio se za 6,2 postotna boda, dok je prosjek OECD-a u porastu za 0,7 postotnih bodova. Također, neopravdano izostajanje s pojedinih nastavnih sati u Hrvatskoj postalo je manje učestalo (–7,5 postotnih bodova; prosjek OECD-a: –3,4 postotna boda). Neopravdano izostajanje s nastave negativno je povezano s postignućima učenika, čak i nakon što se uzmu u obzir socioekonomski profil učenika i škola. U Hrvatskoj učenici koji neopravdano izostaju cijeli dan iz škole ili s pojedinih nastavnih sati ostvaruju 49 bodova lošiji rezultat u prirodoslovnoj pismenosti od učenika koji neopravdano ne izostaju.

Podrška nastavnika i roditelja

U posljednjih desetak godina učenici u Hrvatskoj procjenjuju da je podrška nastavnika prirodoslovnih predmeta veća, a podrška roditelja manja. U odnosu na 2015. godinu veći postotak učenika u Hrvatskoj navodi da im nastavnici pomažu u učenju (+18 postotnih bodova), da pokazuju interes za napredak svakoga učenika (+13 postotnih bodova), da učenicima daju priliku da iznesu svoje mišljenje (+10 postotnih bodova), da pružaju dodatnu pomoć učenicima kojima je potrebna (+9 postotnih bodova) i da objašnjavaju gradivo toliko dugo dok ga učenici ne shvate (+8 postotnih bodova). Učenici koji su naveli da dobivaju veću podršku nastavnika postižu 5 bodova više u prirodoslovnoj pismenosti nakon što se uzmu u obzir socioekonomski profil učenika i škola.

Kada je riječ o podršci roditelja, u usporedbi s 2022. godinom hrvatski učenici roditeljsku podršku procjenjuju manjom – smanjio se udio učenika koji s roditeljima barem jednom ili dvaput tjedno razgovaraju o mogućim problemima u školi (–12 %), kao i udio učenika koji navode da njihovi roditelji pokazuju interes za ono što uče u školi (–12 %). Nešto blaže, ali statistički i dalje značajno smanjenje zabilježeno je i u udjelu učenika koji s roditeljima razgovaraju o školskome uspjehu (–7 %), budućemu obrazovanju (–9,8 %) te o tome što su toga dana radili u školi (–6 %). U Hrvatskoj je, kao i u većini zemalja sudionica, veća roditeljska podrška povezana s boljim postignućem u prirodoslovnoj pismenosti te pozitivnijim obrazovnim ishodima.

Ljudski i materijalni resursi u hrvatskim školama

S obzirom na prethodne cikluse istraživanja, Hrvatska bilježi značajno povećanje indeksa nedostatka školskoga i nastavnoga osoblja u školama. Otprilike svaki treći učenik pohađa školu čiji ravnatelj smatra da nastava barem djelomično pati zbog nedostatka nastavnika. U odnosu na 2022. godinu udio učenika u školama čiji su ravnatelji iskazali nedostatak nastavnika smanjio se s 46 % na 35 %. No, taj je postotak i dalje znatno viši nego 2015. godine (20,5 %) i 2018. godine (18 %). Nedostatak nastavnoga i pomoćnoga osoblja te primjerenih nastavnih materijala može negativno utjecati na postignuća učenika. Učenici koji u Hrvatskoj pohađaju škole s nedostatkom školskoga i nastavnoga osoblja postižu u prosjeku 4 boda manje u ispitu iz prirodoslovne pismenosti od učenika koji pohađaju škole bez takvoga nedostatka.

Hrvatski ravnatelji iskazuju pozitivne pomake po pitanju zadovoljavajuće infrastrukture i primjerenih te kvalitetnih nastavnih materijala.